

GNLUમાં યોજાયેલા લેક્ચરમાં સુપ્રીમ કોર્ટના જસ્ટિસ એમ.આર.શાહે કહ્યું 'ન્યાયમાં બિનજરૂરી વિલંબથી લોકોનો ન્યાય પ્રણાલીથી વિશ્વાસ ઊઠી જાય છે' 'ભારતમાં 10 લાખની વસતીએ 50થી 55 જજની જગ્યા સામે માત્ર 10 જજ છે'

લીઝલ સ્પોર્ટ્સ | અમદાવાદ

'ભારતમાં ન્યાય આપવામાં થતાં વિલંબને લીધે સમગ્ર ન્યાયપ્રણાલીની વિશ્વસનીયતા ખરડાય છે' તેમ સુપ્રીમ કોર્ટના જસ્ટિસ એમ.આર.શાહે કહ્યું હતું. ગુજરાત નેશનલ લો યુનિવર્સિટીમાં જસ્ટિસ રિલિવર સિસ્ટમ ઇન ઇન્ડિયા વિષય પર યોજાયેલા લેક્ચર પર સુપ્રીમ કોર્ટના જસ્ટિસ એમ.આર.શાહે જણાવ્યું હતું કે, ભારતમાં 10 લાખની વસતીએ 50થી 55 જજ હોવા જોઈએ તેની જગ્યાએ માત્ર 10 જજની નિમણૂક થાય છે. GNLUમાં યોજાયેલા

એમ.આર.શાહ

નવીનચંદ્ર દેસાઈ લો ફાઉન્ડેશન દ્વારા જસ્ટિસ રિલિવર સિસ્ટમ ઇન ઇન્ડિયા વિષય પર વિદ્યાર્થીઓને માહિતગાર કરવામાં આવ્યા હતા, જેમાં સુપ્રીમ કોર્ટના જસ્ટિસ એમ.આર.શાહે માહિતી આપતા જણાવ્યું હતું કે, ન્યાય આપવામાં બિનજરૂરી થતો વિલંબ એ ન્યાયપ્રણાલી માટે સૌથી મોટો પડકાર છે.

ભારતમાં ન્યાયની પદ્ધતિનું મુખ્ય પાસું એડવર્સિયલ સિસ્ટમ, વિલંબ, પડતર કેસો, નાણાનો વ્યય જેવી લાક્ષણિકતા સાથેની ટેકનિકલ પ્રક્રિયાનું છે. ન્યાય આપવામાં થતા વિલંબને લીધે લોકો જાતે વિવાદનું સમાધાન શોધવા અને ગુનાહિત ટોળીમાં ભળી જતા હોય છે અને ટોળા દ્વારા જ ન્યાય આપી દેવામાં આવે છે.

મુદતોને લીધે કેસ વર્ષો સુધી ચાલે છે

જસ્ટિસ એમ.આર.શાહે જણાવ્યું હતું કે, લોકોને ન્યાયતંત્રમાં વિશ્વાસ જળવાઈ રહે તે જોવાની જવાબદારી ન્યાયતંત્રની છે. ઝડપથી ન્યાય આપવામાં કોઈ નિર્દોષને સજા થઈ જાય તેની કાળજી પણ ન્યાયતંત્રની છે. ઝડપી ટ્રાયલ ચલાવીને સાચા આરોપની ઓળખ કરવી એ મોટી જવાબદારી છે. કોર્ટમાં જસ્ટિસ દ્વારા અપાતી બિનજરૂરી મુદતોને લીધે કેસ વર્ષો ચાલી જતો હોય છે.

ગરીબો માટે ફી વાજબી થવી જોઈએ

તેમણે કહ્યું કે, ભારતમાં ગરીબો માટે ઝડપી અને સસ્તો ન્યાય મેળવવાનો રેશિયો ઘણો પાછળ છે. ગરીબો માટે સારા વકીલો વાજબી ફી સાથે ઉપલબ્ધ કરવા જોઈએ, જેથી જસ્ટિસ રિલિવરમાં પાર્દર્શકતા રહે છે.